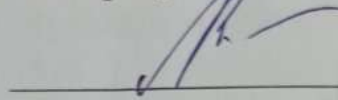

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Сумського державного університету

А. В. Васильєв

28 серпня 2020 р.

**ТИМЧАСОВИЙ СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Третій (освітньо-науковий) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	<u>Доктор філософії</u> (назва ступеня вищої освіти)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	<u>08 Право</u> (шифр та назва галузі знань)
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	<u>081 Право</u> (код та найменування спеціальності)

І. Преамбула

Цей Тимчасовий стандарт розроблений з урахуванням вимог Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (постанова КМУ від 23.03.2016 р. №261) та Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 №600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 №584) та діє до введення в дію офіційно затвердженого Стандарту вищої освіти України.

Розробники стандарту:

Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, шифр та назва наукової спеціальності	Вчене звання (за кафедрою)	Посада та назва підрозділу (за основним місцем роботи)
1. Резнік Олег Миколайович	д.ю.н.; 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право	доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки	заступник директора Навчально-наукового інституту права з наукової роботи, доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
2. Старинський Микола Володимирович	д.ю.н., 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право	доцент кафедри цивільно-правових дисциплін та банківського права	професор кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
3. Бондаренко Ольга Сергіївна	к.ю.н., 12.00.08 – кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право		старший викладач кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства
4. Уткіна Марина Сергіївна	к.ю.н., 12.00.07 адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право		заступник директора Навчально-наукового інституту права з профорієнтаційної та рекламно-інформаційної діяльності, викладач кафедри кримінально-правових дисциплін та судочинства

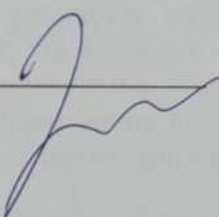
Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Навчально-наукового інституту права

Протокол № _____ від _____
Голова Ради із забезпечення якості освітньої
діяльності та якості вищої освіти
Навчально-наукового інституту права

 _____ Стогова О.В.

Тимчасовий стандарт обговорено та схвалено на засіданні Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Сумського державного університету.

Протокол № _____ від _____
Голова Ради із забезпечення якості освітньої
діяльності та якості вищої освіти Сумського
державного університету

 _____ Карпуша В.Д.

II. Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з права
Кваліфікація в дипломі	Науковий ступінь – Доктор філософії Галузь знань – 08 Право Спеціальність – 081 Право
Опис предметної області	<p><i>Об'єкт діяльності:</i> право як соціальне явище в цілому. Вивчення права ґрунтується на правових цінностях та принципах, в основу яких покладені права та основоположні свободи людини.</p> <p><i>Цілі навчання:</i> здобуття глибинних знань з права, засвоєння основних правових концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем права, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у галузі права, оволодіння правничою термінологією з досліджуваного наукового напрямку; формування компетентностей, що забезпечують виконання власного наукового дослідження та завдань інноваційного характеру.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> філософія науки, методологія та методи наукових досліджень, інноваційна педагогічна діяльність, управління науковими проектами, методика підготовки наукових праць, англійська мова академічного спрямування, актуальні наукові дослідження в юриспруденції, правовий інструментарій регулювання суспільних відносин.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; інформаційно-комунікаційні технології, технології презентації результатів наукового дослідження; технології освітньої діяльності; сучасні методики педагогічної діяльності.</p> <p><i>Інструментарій та обладнання:</i> сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та технології, програмні продукти, що застосовуються в правовій діяльності для глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.</p>
Академічні права випускників	Можливість продовження підготовки на науковому рівні вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти

III. Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня вищої освіти:
Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії становить 60 кредитів ЄКТС.

IV. Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у професійній та/або дослідницько-інноваційній діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК 1. Здатність до формування системного наукового світогляду, професійної етики, загального культурного кругозору та саморозвитку. ЗК 2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними, реєструвати права інтелектуальної власності. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності. ФК 2. Здатність до застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової (творчої) діяльності за фахом. ФК 3. Здатність виявляти, розуміти та узагальнювати сучасні актуальні комплексні проблеми в галузі права, ґрунтуючись на його концепціях та доктринах, визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів та наслідків як об'єкта наукового дослідження. ФК 4. Здатність виявляти, аналізувати та досліджувати актуальні питання правового інструментарію регулювання суспільних відносин. ФК 5. Здатність концептуалізувати, координувати та реалізовувати комплексні міждисциплінарні інноваційні проекти у правничому середовищі. ФК 6. Здатність здійснювати практико орієнтовану освітню діяльність у закладах вищої освіти.

V. Нормативний зміст підготовки, сформульований у термінах результатів навчання

Програмні результати навчання
ПРН 1. вільно презентувати та обговорювати результати своєї наукової діяльності українською та англійською мовами в усній та письмовій формах, розуміти англійськомовні професійні, наукові та навчальні публікації з відповідної тематики.
ПРН 2. застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, здійснювати пошук та критичний аналіз інформації.
ПРН 3. розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі з урахуванням правових аспектів, лідерства, автономності та

- відповідальності, складати пропозиції щодо фінансування досліджень та/або проєктів, реєструвати права інтелектуальної власності;
- ПРН 4. застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності.
- ПРН 5. виявляти, розуміти та узагальнювати сучасні актуальні комплексні проблеми в галузі права, ґрунтуючись на його концепціях та доктринах, визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів та наслідків як об'єкта наукового дослідження.
- ПРН 6. виявляти та аналізувати актуальні питання правового інструментарію регулювання суспільних відносин.
- ПРН 7. розуміти та прогнозувати природу та розвиток правової системи, провадити наукові дослідження сучасних правових систем, системно юридично мислити, виявляти та усувати недоліки правового регулювання, здійснювати стратегічне юридичне планування і прогнозування.
- ПРН 8. використовувати наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.
- ПРН 9. вміти самостійно визначати завдання професійного та особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати і здійснювати підвищення рівня кваліфікації.
- ПРН 10. глибоко розуміти основні концепції, теоретичні і практичні проблеми, історію розвитку та сучасний стан наукових знань з права, сучасні тренди та методи правничих наук, а також термінологію та методологію наукових досліджень.

VI Наукова складова

Науково-дослідницька робота аспірантів є невід'ємною складовою підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних самостійно вести науковий пошук, творчо вирішувати конкретні професійні та наукові завдання. Вона здійснюється за індивідуальним планом під керівництвом наукового керівника за підтримки та консультування з боку провідних фахівців, долучених до реалізації освітньо-наукової програми.

Елементами наукової складової освітньо-наукової програми аспірантури є:

- складання плану та розробка робочих гіпотез дослідження під науковим керівництвом провідних учених;
- проведення досліджень та апробація отриманих результатів на підприємствах та в організаціях;
- презентація та обов'язкове обговорення результатів досліджень на регулярних наукових семінарах, а також конференціях та інших наукових заходах;
- участь у міжнародних дослідницьких проєктах та програмах обміну;
- підготовка та публікація статей у фахових наукових виданнях;
- написання та представлення до захисту дисертації. Допуском до захисту є наявність достатньої кількості опублікованих наукових праць та повністю виконаний індивідуальний навчальний план.

Для проведення наукових досліджень здобувачі можуть використовувати науково-дослідну базу Навчально-наукового інституту права.

Тематика наукових досліджень аспірантів охоплює такі напрями: адміністративно-правове забезпечення охорони здоров'я в Україні; адміністративно-правовий механізм взаємодії суб'єктів системи економічної безпеки України; адміністративно-правові засади діяльності Антикорупційного суду в Україні; адміністративно-правові засади взаємодії правоохоронних органів з фінансовими установами щодо протидії легалізації злочинних доходів; адміністративно-правовий статус державного службовця в системі державного управління; адміністративно-правовий статус правоохоронних органів як суб'єктів захисту

фінансової системи України; адміністративно-правові засади відповідальності за правопорушення пов'язані з корупцією; адміністративно-правовий механізм захисту прав інтелектуальної власності у сфері медицини та біотехнологій; інформаційне забезпечення окружних адміністративних судів України.

VII. Форми атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p> <p>Стан готовності дисертації здобувача до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем його індивідуального навчального плану.</p> <p>Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує у Сумському державному університеті. Вчена рада Сумського державного університету має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи (за наявності)</p>	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання комплексної проблеми в сфері права, що передбачає проведення власного оригінального дослідження, результати якого мають наукову новизну та практичну цінність. Дисертаційна робота не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Експертні комісії установ, де виконувалась дисертація, вивчають питання про наявність або відсутність у ній текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело. Дисертаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті університету. Дисертаційна робота має відповідати іншим вимогам, встановленим законодавством.</p>

VIII. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Сумському державному університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), що передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті ЗВО, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

**Матриця відповідності компетентностей доктора філософії
за спеціальністю 081 Право та компетентностей за НРК (за 8-м рівнем)**

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння/Навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Перелік компетентностей	ЗН1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності.	УМ1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики.	К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством загалом.	ВА1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
		УМ2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності.	К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях.	ВА2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.
		УМ3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей.		
Загальні компетентності				
ЗК1	ЗН1	УМ 1 УМ 3		ВА1 ВА2
ЗК2	ЗН1	УМ1 УМ3		ВА1
ЗК3			К1 К2	ВА2
ЗК4		УМ2	К2	ВА2
ЗК5	ЗН1	УМ2		
ЗК6		УМ3	К1 К2	ВА1
Спеціальні (фахові) компетентності				
ФК1	ЗН1	УМ1 УМ3	К1	ВА1 ВА2
ФК2	ЗН1	УМ1		ВА1
ФК3	ЗН1	УМ1 УМ2		
ФК4		УМ1 УМ2	К2	ВА1
ФК5	ЗН1	УМ2	К2	ВА1
ФК6		УМ1 УМ2		ВА2

Таблиця 2

Матриця відповідності компетентностей та результатів навчання за спеціальністю
081 Право

Програмні результати навчання	Інтегральна компетентність	Загальні компетентності						Спеціальні (фахові) компетентності					
		ЗК1.	ЗК2.	ЗК3.	ЗК4.	ЗК5.	ЗК6.	ФК1.	ФК2.	ФК3.	ФК4.	ФК5.	ФК6.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ПРН1	+	+		+	+	+	+					+	
ПРН2	+						+		+	+			
ПРН3	+			+	+	+						+	+
ПРН4	+	+										+	+
ПРН5	+									+	+		
ПРН6	+						+	+			+		
ПРН7	+		+					+		+	+		
ПРН8	+		+					+	+				+
ПРН9	+			+	+								+
ПРН10	+	+						+		+	+	+	